

FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIEN

Vraag nr. 0840 van de heer Luk Van Biesen, Volksvertegenwoordiger, dd. 14 juni 2005 (N)

Vraag - Betreft: *Successierechten en schenkingsrechten. – Bedrijfsleiders. – Schenking familiebedrijfsaandelen aan hun kinderen-opvolgers.*

Onder impuls van het verlaagd schenkingsrecht voor roerende goederen (in Vlaanderen en Brussel) gaan bedrijfsleiders alsmaar vaker over tot schenking van de aandelen van het familiebedrijf aan hun kinderen-opvolgers.

Stel dat de kinderen-opvolgers niet gehuwd zijn (bijvoorbeeld twee ongehuwde broers) en de bedrijfsleider hen zijn aandelen in onverdeeldheid schenkt.

Stel dat vervolgens de begiftigden – die per hypothese min of meer leeftijdsgenoten zijn – onderling overgaan tot de opmaak van een contract van beding van aanwas waardoor bij het overlijden van één van hen de langstlevende het volledig aandelenpakket bekomt ten titel van kanscontract onder bezwarende titel.

1. Is het dan correct dat op deze aanwas door de langstlevende van de begiftigden geen successierecht moet betaald worden en evenmin enig schenkingsrecht?
2. Kan u bevestigen dat het in casu om een verkrijging buiten erfenis gaat die ten bezwarende titel is waardoor er noch verkooprechten, noch schenkingsrechten, noch successierechten moeten betaald worden?

Antwoord

Vooraf wens ik erop te wijzen dat, zoals door het geachte lid in zijn vraag werd gesteld, mijn antwoord enkel betrekking heeft op de in het Vlaams en het Brussels Gewest toepasselijke wetgeving.

Vermits de titel van de aanwas, die plaatsheeft bij het overlijden van de eerststervende, gelegen is in een overeenkomst onder de levenden, valt de aanwas in beginsel in het toepassingsgebied van het registratierecht en niet in dat van het successierecht.

Réponse

Au préalable, je souhaite attirer l'attention sur le fait que, comme l'a indiqué l'honorable membre dans sa question, ma réponse concerne uniquement la législation applicable en Région flamande et en Région bruxelloise.

Puisque le titre constitutif de l'accroissement, qui se produit en cas de décès du prémourant, est repris dans une convention entre vifs, l'accroissement tombe en principe dans le champs d'application du droit d'enregistrement et non dans celui du droit de

De kwalificatie van een aanwasbeding als een verrichting ten bezwarende titel of als een verrichting ten kosteloze titel hangt af van de bedoeling van de partijen. Deze bedoeling wordt nagegaan rekening houdend met alle omstandigheden van de zaak en onder meer met de hoedanigheid van partijen en met de tussen hen bestaande banden.

U kan u bevestigen dat indien de overeenkomst van aanwas een werkelijk kanscontract is, en bijgevolg ten bezwarende titel, de aanwas niet aan een evenredig registratierecht onderworpen is en evenmin aan het successierecht.

Wanneer er evenwel een bevoordelingsbedoeling aanwezig is, wordt het aanwasbeding als een schenking gekwalificeerd. In dat geval zal in beginsel het schenkingsrecht verschuldigd zijn indien het contract van aanwas bij een in België verleden notariële akte werd vastgesteld of in een vrijwillig ter registratie aangeboden onderhandse akte. Voor schenkingen gelokaliseerd in het Vlaams en het Brussels Gewest is dit schenkingsrecht evenwel niet van toepassing wanneer deze schenking met een legaat wordt gelijkgesteld (artikel 131, §2, laatste lid, in fine W. Reg. juncto artikel 4, 3° W. Succ.). Door deze gelijkschakeling is het successierecht verschuldigd op de aanwas.

Indien het contract van beding van aanwas niet bij

succession.

La qualification d'une clause d'accroissement en un acte à titre onéreux ou en un acte à titre gratuit dépend de l'intention des parties. Cette intention est examinée en tenant compte de toutes les circonstances de l'affaire et entre autres de la qualité des parties et des liens existant entre elles.

Je peux vous confirmer que si la convention d'accroissement est réellement un contrat aléatoire, et par conséquent un acte à titre onéreux, l'accroissement n'est pas soumis à un droit d'enregistrement proportionnel et pas davantage au droit de succession.

Cependant, lorsqu'il y a intention d'avantager une partie, la clause d'accroissement est qualifiée en une donation. Dans ce cas, le droit de donation sera en principe dû si le contrat d'accroissement a été constaté dans un acte notarié passé en Belgique ou dans un acte sous seing privé soumis volontairement à l'enregistrement. Pour les donations localisées en Région flamande et en Région bruxelloise, ce droit de donation n'est cependant pas applicable lorsque cette donation est assimilée à un legs (article 131, § 2, dernier alinéa, in fine C. Enr. combiné avec l'article 4, 3° C. Succ.). Par cette assimilation, le droit de succession est dû sur l'accroissement.

Si le contrat d'accroissement n'a été constaté ni dans

een in België verleden notariële akte werd vastgesteld of niet in een vrijwillig ter registratie aangeboden onderhandse akte, is artikel 7 W. Succ. toepasselijk indien de schenker overlijdt binnen de drie jaar te rekenen vanaf de datum van de overeenkomst van aanwas.

un acte notarié passé en Belgique ni dans un acte sous seing privé soumis volontairement à l'enregistrement, l'article 7 C. Succ. est applicable si le donateur décède dans les trois années à dater de la convention d'accroissement.

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'S' followed by several loops and a final vertical stroke.